

Debattredaktør:

Erik Tornes

Post: Aftenposten, Debattredaksjonen, Postboks 1, 0051 Oslo

KRONIKK

E-post: kronikk@aftenposten.no
Maks. 6000 tegn inkl. mellomrom.
Legg ved portrettfoto.

DEBATT

E-post: debatt@aftenposten.no
Hovedinnlegg: Maks 3000 tegn inkl.
mellomrom. Legg ved portrettfoto.
Kortinnlegg: 400-1500 tegn.

Kronikker/debattinnlegg på nett:

aftenposten.no/meninger

• Aftenposten returnerer ikke artikler som blir sendt på papir.

somste moteblad. De er kanskje størst, men den ekskluderende linjen er lite morsom.

Hva med dem som sikter seg mot tenåringer og «Millennials»? Det Nye reklamerer med at de er for unge lesere mellom 18-28 som er interessert i skjønnhet, kultur, reise, jobb og utdanning. Av mer enn 50 utgaver fra 2012 til i dag, bortsett fra én utgave der Aylar er på forsiden med Jenny Skavlan, var det kun lyse jenter på forsidene.

Det Nye profilerer seg mot barn født rundt millenniumskiftet, og ofte er det enda yngre jenter som plukker opp dette bladet. For, let's face it, enten du er svart, hvit eller brun tenåringsjente, er mange interessert i mote og skjønnhet. Vi snakker om en generasjon som har vokst opp med Obama som president, Beyonce og ørten andre mørke artister herjer hitlisten, og mange av Det Nyes lesere følger nok Ezienne og Kaveh på Instagram. Eller de mange andre nordmennene med annen bakgrunn.

Til å være et blad som vil nå de unge, kule og moteriktige kidsa, er det passe bakstreversk å fortsatt dyrke et blondt, vestlig skjønnhetsideal. Dette en generasjon som lever i globaliseringens tidsalder. Kan jo hende at bladene hadde truffet enda bredere ved nettopp å vise mangfold? I stedet fortsetter man i samme, fastsatte spor.

Kjøpesterk gruppe

Stadig flere nordmenn med ikke-vestlig bakgrunn tar høyere utdanning, best ut kommer jentene med ikke-vestlig bakgrunn. Dette er en kjøpesterk gruppe som er opptatt av det meste som andre på deres alder er opptatt av.

Kjære Det Nye - som mamma til en «nesten tenåring» har jeg flere ganger styrt min datter vekk fra deres blader, og oppmuntret henne til å kjøpe utenlandske blader med mer variasjon av jenter. Å legge igjen 59 kroner for et blad som gjør rammene enda trangere for hva skjønnhet er, er utenkelig.

Både kosmetikkindustrien og designere slipper nå til andre med annen hudfarge. I vinter valgte det konservative franske motehuset Dior Rihanna til å bli den første mørkhudede kvinnen til å fronte Dior. Jordan Dunn og Naomi Campbell er ansikter utad for Burberrys 2015-kolleksjon. Skuespiller Lupita Nyong'o har tatt over stafettpinnen som ansikt utad for Lancome. Skjønnhetsidealene er i ferd med å bli mer mangfoldige, og hvis et gammelt fransk motehus som Dior klarer å åpne dørene, burde norske blader også klare det. Men, ikke som et «Se her vi har en svart dame på forsiden»-opplegg hvert tiende år.

Hvor hvit må man være?

I samtlige av bladene ser jeg også hvor lite illustrasjonsbilder det er av andre jenter med annen hudfarge. Hvor hvit må man være for å vise frem en jeans eller en sofa? Blader, populærkultur, foreldre og venner har enorm påvirkningskraft på hvordan unge jenter ser seg selv og andre. Når de gang på gang blir fortalt at «hvit tynn» er det gjeldende skjønnhetsideale, vil det synke inn etterhvert.

Kjære norske kvinneblader: Slutt å være så mørkredde. Hvis dere i det hele tatt er opptatt av markedet - stikk fingeren i jorden og forstå at det overhodet ikke er blendahvitt. Vi lever i 2015.

➤ **Til å være et blad som vil nå de unge, kule og moteriktige kidsa, er det passe bakstreversk å fortsatt dyrke et blondt, vestlig skjønnhetsideal**

Eierskap. Det er en økende bekymring for at hensynet til aksjonærene og ledelsens interesser i selskapene får urimelig stor vekt.

Hva tjener aksjonærene i Statoil best?

Debatt

Arne Jon Isachsen
professor, Handels-
høyskolen BI

«Når oljeprisen er lav over tid, må Statoil velge å kutte investeringer veldig eller kutte utbytte», sier oljeanalytiker John Olaisen i ABG Sundal Collier i Aftenposten 19. mai.

I Aftenposten dagen etter hevder Svein Rennemo, formann i Statoils styre, at utbytte til aksjonærene ikke går på bekostning av gode prosjekter. Men pengene som går til utbytte, 24 milliarder kroner, kan ikke brukes en gang til, til investeringer i nye felt. Man må ut og låne. I så fall vil konsekvensen bli den meglarhuset Goldman Sachs peker på; gjeldsgraden til Statoil vil stige, fra 10 prosent i fjor, til nærmere 40 prosent til neste år. Dermed faller handlingsrommet for Statoil. Nepe til aksjonærenes glede.

Mindre attraktiv aksje?

Rennemo hevder videre at det å la være å betale utbytte ikke vil bidra til bedre lønnsomhet – men tvert om ødelegge verdier ved at Statoil blir en mindre attraktiv aksje – og at verdien til selskapet reduseres. Hvordan kan det å ikke betale utbytte «ødelegge verdier» og bidra til at «verdien av selskapet reduseres»?

Ville pengene, om de ble i Statoil, bli sølt bort? Videre sier Rennemo at det ikke vil bedre lønnsomheten å unnlate å betale utbytte. Har blandes to ting sammen; den løpende driften som har med lønnsomhet å gjøre, og den finansielle situasjonen (eller balansen) som har med den bokførte verdien av egenkapitalen å gjøre (som jo går ned når utbytte betales ut).

Ukjente konsekvenser

Kan det være en sammenheng her som verken Rennemo eller tradisjonell finans får med seg? Nemlig at villigheten til og iveren og engasjement for en mer effektiv og lønnsom drift i ikke liten grad henger på at den jevne medarbeider i Statoil føler seg godt og rimelig behandlet? Om hensynet til aksjonærene, som gjerne vil ha forutsigbart og jevnt utbytte, går foran alt annet, kan det svekke arbeidet for større effektivitet og økt lønnsomhet? Og hva blir i så fall konsekvensene for aksjonærene på lang sikt?

Mer generelt er det på flere hold en økende bekymring for det som kalles «financialization», nemlig at hensynet til aksjonærene og interessen til ledelsen i selskapene blir tillagt urimelig stor vekt. Tiltakende inntektsforskjeller i de fleste land de siste par tiår, sees i lys av «financialization». Det gjør også beslutninger der utviklingen av aksjekursen på kort sikt går foran alle andre hensyn.

Tøver om barnetrygd

Aftenpostens leder 30. mai argumenterte for inntektsprøving av barnetrygden, blant annet fordi sjenerøs universell barnetrygd angivelig skal være til hinder for at mødre tar lønnet arbeid. Men det motsatte er tilfellet. Inntektsprøving av barnetrygden vil ha samme virkning som en særskilt progressiv inntektsskatt for mødre og kan gjøre det ulønnsomt for dem å ta lønnet arbeid eller øke den lønnede arbeidstiden. For da faller barnetrygden bort hvis de får arbeidsinntekt over en viss grense.

Empiriske undersøkelser kan tyde på at arbeidsfrie inntekter fører til lavere tilbud av arbeid. Men den virkningen er både liten og

usikker i forhold til den store og sikre virkningen av skatt på lave lønninger, særskilt for kvinner. Inntektsprøving av barnetrygd er derfor en fattigdomsfelle, stikk i strid med det Aftenpostens lederskrubent tror.

Det er også feil å tro at inntektsprøvd barnetrygd eller andre velferdsgoder vil komme dem til gode som «trenger det mest». All forskning viser at det er universelle ordninger som er mest treffsikre. Universell barnetrygd er blant mye annet det sikreste tiltaket mot barnefattigdom.

Hilde Bojer
samfunnsøkonom, Oslo